

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

2016

TILLSTÄNDET I VÄRLDENS FISKE OCH VATTENBRUK

Att bidra till tryggad livsmedelsförsörjning och nutrition för alla

Den här upplaga av *Tillståndet i världens fiske- och vattenbruk* publiceras i kölvattnet efter flera betydelsefulla överenskommelser: 2030-agendan för hållbar utveckling, de hållbara utvecklingsmålen (SDG) och Parisavtalet.

Publikationen behandlar därför både dessa överenskommelsers troliga följder för fiske- och vattenbrukssektorn och det betydelsefulla bidrag som sektorn kan och bör lämna för att avtalens angivna, samhällsmässiga ekonomiska och miljömässiga målsättningar ska uppnås.

Världens totala fiskeriproduktion (exklusive vattenlevande växter) uppgick år 2014 till 167,2 miljoner ton, varav 93,4 miljoner ton utgjordes av konventionellt fiske och 73,8 miljoner ton av vattenbruk. En milstolpe nåddes år 2014, då världens befolkning för första gången någonsin konsumerade mer odlad än vildfångad fisk (fisk avsedd för annan användning än livsmedel inkluderades ej). Om man räknar in vattenväxter uppgick världens vattenbruksproduktion till 101,1 miljoner ton år 2014, vilket motsvarar 52 procent av den totala fiskeproduktionen (195,7 miljoner ton).

Andelen fiskebestånd som kommersiellt sett bedöms ligga på biologiskt hållbara nivåer uppgick år 2013 till 68,6 %. Andelen överfiskade bestånd uppgick således till 31,4 %. Av det totala antalet bedömda fiskebestånd år 2013 utgjordes 58,1 % av fullt utnyttjade bestånd och 10,5 % av underutnyttjade bestånd.

Andelen fiskeproduktion i världen som är avsedd för direkt konsumtion har ökat betydligt under de senaste årtiondena. Från 67 % på 1960-talet till 87 %, eller över 146 miljoner ton, år 2014.

Under de senaste fem årtiondena har ökningen i den globala tillgången på fisk avsedd för livsmedelskonsumtion gått om befolkningsökningen, och den synbara konsumtionen av fisk per person i världen har fördubblats från ca 10 kg under 1960-talet till 20 kg idag.

År 2013 stod fisket för ca 17 % av världsbefolkningens intag av animaliskt protein och 6,7 % av det totala proteinintaget. Dessutom fick mer än 3,1 miljarder människor omkring 20 % av sitt genomsnittliga intag *per person* av animaliskt protein från fisk.

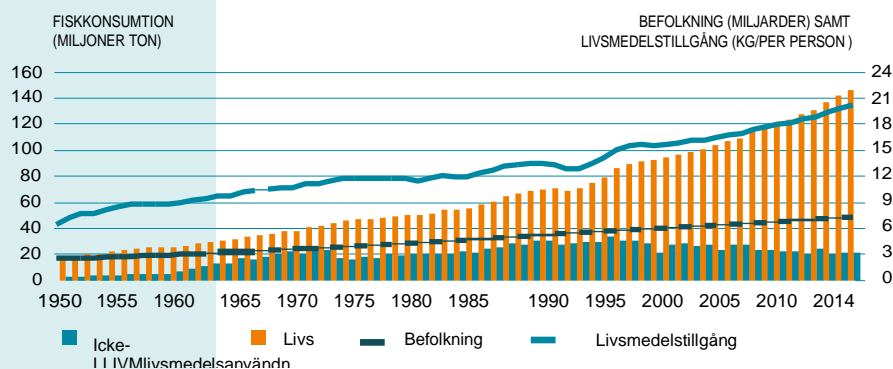
År 2014 återfanns 84 % av alla verksamma inom fiske och vattenbruk i världen i Asien. 2014 arbetade uppskattningsvis 56,6 miljoner människor med fiske av vilda bestånd och vattenbruk i den primära sektorn.

94 % av de 18 miljoner personer som var sysselsatta inom fiskeodlingsnäringen återfanns i Asien. År 2014 utgjorde kvinnorna 19 % av alla som var direkt sysselsatta inom den primära sektorn, men omkring hälften av arbetskraften då den sekundära sektorn (t.ex. förädling och handel) räknades in.

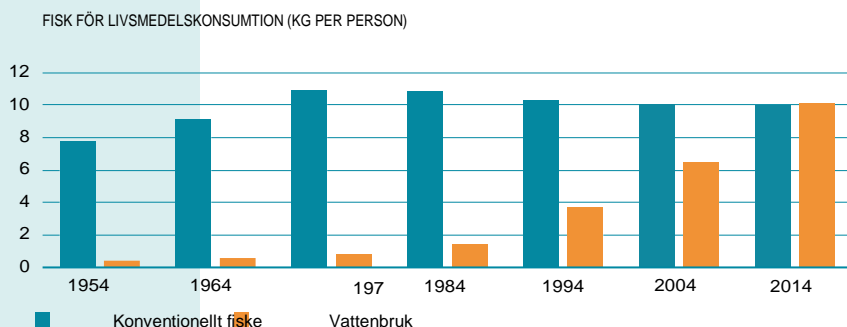
Utvecklingsländernas fiskeexport värderades år 2014 till 80 miljarder USD, och deras nettointäkter från fiskeexporten (export minus import) uppgick till 42 miljarder USD.

FAO:s initiativ för blå tillväxt ger stöd till länder för utveckling och genomförande av den nya globala agendan i fråga om hållbart fiske av vilda bestånd och vattenbruk, utkomstmöjligheter och livsmedelssystem samt ekonomisk tillväxt som härrör från akvatiska ekosystemtjänster. Initiativet återspeglar flera av de hållbara utvecklingsmålen och fokuserar särskilt på de många sårbara kustsamhällen, som är beroende av fisket, där ekosystemen redan utsatts för påfrestningar på grund av

VÄRLDENS KONSUMTION AV OCH TILLGÅNG PÅ FISK

VATTENBRUKETS OCH DET KONVENTIONELLA FISKETS RELATIVA BIDRAG NÄR DET GÄLLER FISK FÖR LIVSMEDELSKONSUMTION

föroreningar, försämrade livsmiljöer, överfiske och skadliga fiskemetoder.

Under de senaste 20 åren har uppförandekoden för ansvarsfullt fiske fungerat som global referensram för hållbar utveckling inom fiske- och vattenbrukssektorena. De frivilliga riktlinjer för att säkerställa ett hållbart småskaligt fiske inom ramen för livsmedelstrygghet och fattigdomsbekämpning, som antogs 2014, speglar en global enighet vad gäller principer och riktlinjer för småskalig förvaltning och utveckling av fisket mot bättre livsmedelstrygghet och nutrition.

Ikraftträdandet och genomförandet av FAO:s avtal om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske förväntas utgöra ett viktigt framsteg när det gäller att bekämpa IUU-fiske.

Programmet Våra gemensamma hav /områden utanför nationell jurisdiktion (ABNJ) syftar till att främja effektiv och hållbar förvaltning av fiskeresurserna och bevarande av den biologiska mångfalden i områden som inte omfattas av nationell jurisdiktion för att nå internationellt överenskomna globala mål. Programmet finansieras av den globala miljöfonden (GEF) och samordnas av FAO i nära samarbete med andra GEF-organ samt en rad olika partner. Andra teman som belyses i *Världens fiske och vattenbruk 2016* inbegriper främjande av anständigt arbete, minskade bifångster och utkast, invasiva främmande vattenlevande arter, ansvarsfullt inlandsfiske samt nutrition. I det framåtblickande avsnittet för 2016 beskrivs de mest troliga trenderna inom fiske och vattenbruk under det kommande årtiondet. Där beskrivs även den positiva roll som de hållbara utvecklingsmålen och FAO:s initiativ för blå tillväxt kan spela för den framtida utvecklingen.

HUVUD- BUDSKAP

VÄRLDENS VATTENBRUKSPRODUKTION

fortsätter att växa och står nu för hälften av all fisk som är avsedd som livsmedel.

2030-AGENDAN för hållbar

utveckling, målen för hållbar utveckling (SDG) och Parisavtalet kommer att ha en stark inverkan på fiske- och vattenbruksnäringen, och den måste göra sitt för att de samhällsmässiga, ekonomiska och miljömässiga mål som anges i avtalen ska uppnås.

FAO:s AVTAL om hamnstatsåtgärder

för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU) förväntas utgöra ett viktigt framsteg när det gäller att bekämpa IUU-fiske.

TJUGO ÅR EFTER dess

antagande fungerar uppförandekoden för ansvarsfullt fiske fortfarande som en internationellt erkänd norm och ett ramverk för hållbar användning av akvatiska resurser.

DET FINNS EN ÖKANDE MEDVETENHET

om att det finns stora möjligheter att använda oceanerna och inlandsvattnen för att avsevärt bidra till livsmedelstrygghet och tillräcklig näring för världens befolkning, som förväntas uppgå till 9,7 miljarder år 2050.

VID DEN ANDRA INTERNATIONELLA

konferensen om nutrition bekräftades att fisk och skaldjur utgör viktiga källor till näring och hälsa i många kustsamhällen, särskilt under de 1000 dagarna från den dag då en kvinna blir gravid till den dag då hennes barn fyller 2 år.

Juli 2016
ISBN 978-92-5-109185-2
ISSN 1020-5489
200 sidor
210 × 297 mm
Finns även på:
arabiska, kinesiska,
franska, ryska och
spanska.

Ämnesområden:
Fiske, vattenbruk,
livsmedelstrygghet,
livsmedelssvinn

Mer info:
FI-Inquiries@fao.org
www.fao.org/3/a-i5555e.pdf

Detta dokument publicerades ursprungligen på engelska av FN:s Livsmedels- och jordbruksorganisation. Dokumentet har översatts till svenska av Utrikesdepartementets språktjänst. Utrikesdepartementet ansvarar för kvaliteten på översättningen. I händelse av avvikelser gäller den engelska källtexten.